

Dosarul nr. 2ra-496/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Parfeni)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Valerii Petcu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valerii Petcu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Valerii Petcu și a fost menținută hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a ț ă:

La 26 decembrie 2018, Valerii Petcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 18 noiembrie 2014, de către Procuratura municipiului Chișinău, a fost pornită urmărirea penală pe cauza nr. 2014012501 conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, pe fapta că la 14 octombrie 2014, aproximativ la ora 20:25, pe str. Ismail nr. 31, mun. Chișinău, într-un loc public după un schimb de replici ar fi aplicat lovituri cetățeanului Dumitru Cheptene.

A susținut reclamantul că, la 16 martie 2015, a fost recunoscut drept bănuit și supus mai multor acțiuni procesuale precum interogatorii confruntări cu partea vătămată și unii martori.

La 11 mai 2015, prin ordonanța procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Valerii Petcu, a fost scos de sub urmărire penală în temeiul art. 275 pct. 3, 4 și art. 286 Codul de procedură penală pe motiv că în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 Codul penal.

A relevat că urmărirea penală a durat pe parcursul a 5 luni, iar din cauza leziunilor primite în această altercație, periodic s-a aflat în spital, fapt care i-a provocat suferințe și grave prejudicii morale. A susținut că, i-a fost comunicat despre faptul că este scos de sub urmărire penală la 16 octombrie 2018, deci pe parcursul perioadei de 3 ani nu a cunoscut despre faptul că a fost scos de sub urmărire penală și nu a cunoscut care este situația sa procesuală.

A specificat reclamantul că, în perioada cât a durat urmărirea penală a trăit în continuare stare de incertitudine și nesiguranță, acesta cauzându-i probleme fizice și morale, care în final au dus la deteriorarea stării sale de sănătate.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 4 din Constituție, art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, art. 1423 Codul civil.

A solicitat Valerii Petcu încasarea din contul Ministerului Justiției în beneficiul său a despăgubirii morale în cuantum de 10 000 de lei, a cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în acest proces și a asistenței juridice acordate de către avocat.

Prin încheierea din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de Valerii Petcu ca fiind neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 15 aprilie 2019 și 19 iunie 2019 Valerii Petcu a declarat apel.

Prin decizia din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Valerii Petcu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art.2 alin. (1), 3 alin. (1), 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, art. 1 alin. (2), 28 alin. (1), 252, 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, 117 alin. (1), 118 alin. (1), 130 alin. (3), 96 alin. (1) Codul de procedură civilă și a stabilit că apelantul nu a fost atras la răspundere penală ilegal, nici nu a obținut calitatea procesuală de învinuit, inculpat sau condamnat, figurând doar în calitate de bănuit în cauza penală.

Mai mult ca atât, la 16 martie 2015 apelantul a fost scos de sub urmărire penală în legătură cu faptul că nu au fost acumulate la materialele cauzei penale suficiente probe pertinente și concludente pentru înaintarea învinuirii, deoarece în declarațiile participanților la proces în cadrul confruntării au apărut divergențe.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că apelantul Valerii Petcu nu a fost atras ilegal la răspundere penală respectiv prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25 februarie 1998, nu îi sunt aplicabile, motiv din care prima instanța corect a respins acțiunea depusă de Valerii Petcu.

Având în vedere cele menționate, Colegiul instanței de apel a concluzionat că prima instanța întemeiat a constatat lipsa la caz a condițiilor prevăzute de art. 3 și art. 6 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite

ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

La 15 ianuarie 2020 Valerii Petcu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a aplicat corect legea care urma a fi aplicată și anume art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 și art. 1423 alin. (2) Codul civil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 17 octombrie 2019 și a fost expediată părților la 18 noiembrie 2018, însă la actele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea deciziei de către Valerii Petcu, și prin urmare recursul declarat de ultimul la 15 ianuarie 2020 este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin notificarea din 13 februarie 2020 Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Conform avizelor de recepție, intimații au recepționat copia recursului la 17 februarie 2020 (f.d.9-97). La 27 februarie 2020 Procuratura Republicii Moldova a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Valerii Petcu, iar Ministerul Justiției nu s-a folosit de dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către de Valerii Petcu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Valerii Petcu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Valerii Petcu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru